

Szerkesztőségi iroda:

Nagybeeskerek,

Zápolya-utca 1-ső szám,
hová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitiz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybeeskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizeté-
sek és a lap szétküldésére vo-
natkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Előfizetési árak

Egész évre — — — — 24 kor.
Félévre — — — — 12 „
Negyedévre — — — — 6 „
Egy óra — — — — 2 „
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési
irodáknál.

Megjelenik

vasár- és ünneppnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Nagybeeskerek, 1902.

XXXI. évfolyam. 25. szám.

Péntek, január 31

Béke garanciák.

Nagybeeskerek, január 31.

(F.) Az európai nemzetközi béke fen-
tartása és biztosítása kétségkívül egyik
legnagyobb és legjelentősebb vívmánya
és eredménye a mai idők diplomáciai
vezetésének. A béke által garantált hely-
zet a gazdasági tényezők működésének és
a gazdasági erők tömörítésének leghatha-
tósabb előmozdítója s mint ilyen állandó
tápláló talaja a haladásnak és fejlődésnek.
Ezért nagy elismerés illeti meg azokat az
intéző köröket, akiknek intézkedései a
béke fenntartásának garanciáit magukban
foglalják.

Legújabbán ismét egy igen jelen-
tős lépés készül a békés kontellációk meg-
szilárdítása érdekében, amennyiben —
amint most már hitelesen köztudomásúvá
vált — Ferenc Ferdinánd főherceg a jövő
héten az orosz udvarnál teendő látogatás
céljából Pétervárra utazik.

Ez a látogatás már egy korábbi bi-
zalmi és barátsági lépésnek a folyamánya,
annak t. i. hogy a cár orosz lovassági tá-
bornokká kinevezte Ferenc Ferdinánd fő-
herceget és ennek a rangnak a jelvényét,
az arany vállrojtot, tiszti küldöttség által
kézbesítette neki, amit a főherceg most
megköszönni készül.

Ezek az udvariassági aktusok minden
esetre csak annak a barátságos viszonynak
következményei, amely Oroszország és
monarchiánk között fennáll s amelyet vi-
szont ezek az aktusok még inkább meg-
erősítenek. Ez a barátság pedig a Balkán
félszigeten, tehát ott, ahol monarchiánk-
nak legfontosabb és legközvetlenebb külső
politikai és gazdasági érdekei találhatók,
monarchiánk és Oroszországnak harmo-
nikus együttműködésének garanciáit
hordja magában.

Ebben a tekintetben bizonyosan nagy
hatása lesz Ferenc Ferdinánd főherceg
pétervári látogatásának, amely szembe-
szökő bizonyosság arra nézve, hogy a két

uralkodóház és a két monarchia között
való viszony szintje és folytonosan foko-
zódó szívesége mind jobban előtérbe lép.

Amidőn megnyugvással konstatáljuk
e körülményeket, lehetetlen nem hang-
súlyoznunk, hogy a monarchia külügyi
intézőjét, gróf Goluchowskyt a legfőbb
elismerés illeti meg politikai működéséért,
amelynek terén még bizonyára további
nagy sikereket fog elérni, még ha bizo-
nyos körökben pozíciója megingását hir-
detik is.

HIREK.

Tájékoztató

A gőzfürdő (telefon 118. szám) mindennap
reggel 6 órától kezdve délig az urak részére nyitva van;
hölgyek részére minden kedden és pénteken
délutól délután 5 óráig; ugyanazon napokon este 7/6-tól
1/8-ig urak részére is. A kádfürdő egész nap
este 7 1/2 óráig nyitva marad.

Február 2. Szabad lyceum d. u. 5 órakor

„ 4. Kórházi bizottság ülése d. e. 10 órakor.

„ 14. A kaszinó közgyűlése.

— **Tanácsülés.** Ma délután 3 órakor dr.
Grandjean József polgármester elnökletével
tanácsülés volt, amelynek tárgyaitól és azok mi-
ként történt elintézéséről lapunk holnapi számá-
ban referálunk.

— **Partrendezés.** A nagyhid feletti partbiz-
tosítás ügyében, amely a földmivelésügyi mi-
niszter rendelete szerint hat hó alatt befejezendő
lett volna, de miután a költségeknek ki által és
mily arányban leendő viselése felett hosszabb
tárgyalások folynak, a város felirata következ-
tében a miniszter az építkezés megkezdésének
határidejét hat hónappal meghosszab-
bitotta azon feltétel alatt, hogyha az építke-
zés legkésőbbben ez évi április 15-én megkezd-
dik. Ezzel kapcsolatosan értesíti a temesvári m.
kir. folyamérnöki hivatal a városi tanácsot, hogy
a maga részéről azon van, hogy a városnak
ezen munkálattal felmerülő költségei minél kisebb
összegre redukálódjanak és e célból hajlandó a
saját fizetéséből a város számára az ugynevezett
rözsékolbászokat és karókat önköltségi
áron szállítani úgy, hogy a város csak a több

rözsészsükséglet iránt lesz kénytelen az árlejtést
kiírni. Ugy értesültünk, hogy az árlejtést legköze-
lebb kiírják, amire már most előlegesen is fel-
hívjuk az illető vállalkozók figyelmét.

— **A kórházi bizottság ülése.** Torontálvár-
megye kórházi bizottsága február 4-én, kedden
délutól 10 órakor az alispáni kisteremben ülést
tart a következő tárgysorozattal: Dr. Steiner
Gyula kórházi orvos fűtési átalányának meg-
állapítása. Deutsch Fülöp és fiai vállalkozók
kérvénye a t. kanizsai kórházépítésnél felmerült
többlet kiadásának visszatulása iránt. Csicsáki
Imre zombolyai plébánosnak az ottani Erzsébet
közkórháznál teljesített funkciója honorálása
iránti kérvénye.

— **Az állami tanítók fizetéselemelése.** A tani-
tók nagy örömet jelentik a fővárosból. A tél-
hivatalos Budapesti Tudóstól jelenti, hogy az
állami tisztviselők fizetésrendezésébe okvetlenül
belevessük a néptanítók fizetéselemelését is.

— **Szabad lyceum.** A nagybeeskereki mun-
kasképző- és társas-egylet vasárnap február 2-án,
egyleti helyiségeiben (Melencei-ut 29) felolvasást
rendez. Ezuttal Harzer József főgimnáziumi ta-
nár tart előadást a hangról. (Akusztika.) Az elő-
adás tartalma: A hang keletkezése, magassága,
színezete. — Hangrezgések kísérleti bemutatása.
— A hang magasságának néhány feltétele. —
A hang erőssége. — Együttzöngés és utánzón-
gés, hanglebegés kísérleti bemutatása. — Mellék-
zöngés. — A fonográf szerkezetének és műkö-
désének bemutatása. Az előadás délután 5 óra-
kor kezdődik. — A rendezőség ezuton kéri a
közönséget a pontos megjelenésre, mivel a későn
jövők nagyon zavarják az előadásokat.

— **Jegyzőválasztás.** A napokban ejtették meg
a nagyközséggé alakult Sándorfalván a jegyző-
választást. Sándorfalva első községi jegyzője,
mint nekünk jelentik, Heim Artur lett.

— **Koszoru megváltás.** Felkértünk a követ-
kező sorok közlésére: Koszoru megváltás címén
vettünk Grünzweig Henrik úrtól szeretett
neje Grünzweig Emma elhunyt alkalmából 20
koronát; a megboldogult veje, illetőleg leányá-
tól Engelsman Lajos és neje Grünzweig
Mariskától szintén 20 koronát, mely összeget
köszönettel nyugtázt az izraelit. nőegylet elnök-
sége.

— **Beiratások az ovodába.** Mint bennünket
értesítenek, a nagybeeskereki jótékony nőegylet
által fentartott ovodában a beiratások február
3-án kezdődnek.

A „TORONTÁL“ tárcája.

Mult — jelen.

Vénülni — ki szeretne? s a harminca-
sok elmúltával milyen szomorúsággal számolgat-
juk éveinket! Férfi vagy asszony létünkre, az
erő vagy szépség, ami pusztul — úgy fáj s
mégis a mostani óra jobb, mert a holnap már
később van!

Ezekre gondolt örcges, ügyetlen vidéki
szalonjában az a nő, akit egykor minden vetély-
társa ellenére a szép Lamette asszonynak ne-
veztek.

Havreben született, ott élt, ott él most
s széke, mosolygós gyermek-álmai, ragyogó,
büszke nagy leány-reményei, hamarosan megko-
molyodott fiatal asszony-gondolatai valamennyien
ehhez a dolgos, munkás városhoz kötődtek, melyet
a nyílt tengerről jövő szél söpört végig, végte-
len zugásba borítva, melyet a tengeri só és jód
terített el s a nagy hajókról elillant kátrányszag.
Egyhangú élet — kétségtelenül hasonlatos maga-
magához minden napon — s mégis rejtelmes
és tevékeny, mert minden emberi életben van
sötét pontok . . .

Negyvenéves volt! Istenem, hogy elfutott
az idő!

Hirtelen felpattant az ajtó s Henriette
leánya lépett be, hangosan kiáltva:

— Minden kész van, mama! A kék szoba,
a piros szoba s a Bretagne jelezve is van!

A fiatal leány háta mögött a derék kövér
Lamette ur lépett be, távcsővel hóna alatt.

— Ott vannak, ott vannak, — kiáltozá
mehatottan. S felnyitva az ablakot s a tenger
felé emelte a látcsövet.

A tengeri gőzös Bretagne füstölő kémé-
nyekkel rohant a habos hullámokon át egyene-
sen a kikötő felé.

— Itt vannak! Lamette neje felé fordult
könyves szemmel. A nő halvány volt, komoly,
de mégis mosolygott, maga elé nézve s aztán a
férj a nőhöz hajolva, gonoszkodva mormolta fél-
hangon: Louise, itt vannak, itt van a szerel
mesed!

A nő megvonta vállait s befogta száját
keskeny fehér kezével, amit az kacagva csókol-
t meg kövér ajkaival.

Henriette tapsolt, tapsolt az életnek, árva
fiatalságának, a napnak, a ragyogó tengernek,
az új barátoknak, kik im, a világ tulsó végéről
jönnek feléje.

— Eléjük megyek, — mondá Lamette.
Azt akarom, hogy kiszállva egyenesen az én
karjaimba jussanak.

S kiszaladt, sietve csapva fel kalapját.

II.

Az anya s gyermeke magukra maradtak;
Henriette folyton kihajolva az ablakon, hiven
követve szemével a gőzhajó lassu közelgését a
leigázott hullámokon át; Louise hátrább, vissza-

esve szokásos álmadozásában s most leányára
nézett.

Benne teljesen újra látta ifjusága képét,
tizennyolc évivel, ugyanazon arc, ugyanazon
szem, tekintet, ugyanazon termet, magatartás,
ugyanazon büszke bizalom a végzetben! Maga
is ilyen volt . . . egykor!

Bizony ilyen volt, mikor férjhez ment
Jean Lamettehez . . . mert gazdag volt és
jó ember s különösen, mert az ő szülei kíván-
ták e házasságot. Ha csak szívére hallgatott
volna, a másikat választotta volna, Jaquesot,
Jaques Cordiert, Jean barátját s ki a
lakodalom reggelén Amerikába vitorlázott,
bucsut sem véve. Mert a férfi is szerette;
s sirt érdekházassága első napjaiban, az új
állapot gyönyöreit s meglepetéseit közepette is.

Később, tíz év múlva, mindent bevallott
férjének. Nem volt megsértve. Bizony, mondá,
nem is kétlem, Jaques szép fiu, derék gyerek,
értem, hogy szeretted, hiszen én is szerettem.
S elutazott büszkén, szegényesen, mert amit
kináltam, visszautasította. Most már értem,
miért.

Nos, Louise, ez már régi álom, mindig
okos és jó voltál s mit sem kell megbocsájta-
nom! Ölelj meg!

Jacques jött most vissza, husz év múlva,
véletlenül szerzett vagyonával, miért életét
kockáztatta s fiával, kinek anyja már sok éve
meghalt ott a távoli vidéken.

S e fiu, Robert Cordier, olyan idős volt,
mint Henriette, alig pár hónappal idősebb.

— **Harangszentelés.** Németh József fősz. püspök tegnap délelőtt a püspöki rezidencia házi kápolnájában négy új harangot szentelt fel. A harangok közül az egyik Temes-Buttyin, a másik Magyar-Szt.-Márton, a harmadik Lindenfeld és a negyedik Szeged alsó központ róm. kath. hitközségei részére készültek.

— **Tűzoltó-egylet.** A nagybecskereki önkéntes tűzoltó-egylet választmánya tegnap Rónay Jenő főispán elnöke alatt ülést tartott, melynek főtárgyát a költségvetés megállapítása képezte. Ennek tételei a következők:

Bevétel.	
Pénztári maradvány	1387.33
Hátralékok	100.—
Pártoló tagok tagsági díja	700.—
Javadalom a várostól	5000.—
	7187.—

Kiadások:	
Két toronyörnek	1056.—
2 szolga	1080.—
Gőszivattyú fentartása	200.—
Új szerelvényekre	1500.—
Órtanya és szertár tisztogatása	300.—
Javitások	1000.—
Vizszállítási ösztöndíjak	100.—
Nyomatványok és lapok	150.—
Irodai átalány	160.—
Megyei szövetség tagsági díja	12.—
Előre nem látott kiadások	700.—
Tűzörség	200.—
Éjjeli őrség	730.—
	7188.—

A költségvetés tehát 67 fillér kevesebbet tel zárul.

Elnök indítványára az alapszabályok módosítására dr. Vinczehidly Ernő, Strósz Béla és Kühn János urakból álló bizottságot küldtek ki.

— **Ügyvédek indítványa.** Az aradi ügyvédi kamara szokásos évi jelentésében az ügyvédi kar zart számának kérdésével is foglalkozott. A numerus clausus — ugymond — nem helyes, mert hatásában talán már csak akkor jelentkeznék, amikor a gazdasági viszonyok már alaposan megjavultak, viszont a jogi karon az előadások kötelező látogatása, kötelező szóbeli és írásbeli colloquiumok, kötelező szemináriumok és practicumok, három alapvizsga, elméleti államvizsga és az ügyvédjelöltek gyakorlati idejének öt évre meghosszabbítása, amelyből legalább másfél évet bíróságnál tartozik tölteni és két évet az ügyvédi vizsga letétele után és mindezen körülmények szigorú szankcióhoz kötve — mind ezek életbeléptetésével megszűnt az ügyvédi pálya túlárasztása és nincs többé szükségük a numerus claususra még a jelenlegi pártolónak sem. De azért sem célszerű, mert a numerus clausus keretében felvett ügyvédek között a szabad verseny be nem zárható és így vagy harminc év múlva csakugyan kevesebb ügyvéd-

proletár lenne, mert kevesebb lenne az ügyvéd, de azért mégis a stréber, az összekötetésekkel, bírósági vagy bíróságon kívüli protekcióval bíró és semmi eszköztől vissza nem riadó ügyvédek irodájában összepontosulnának az összes ügyek, még pedig többeknél sokkal nagyobb mértékben, mint a jelenlegi szervezet mellett s így aránylagosan az ügyvédek akkori számával csak annyi volna az ügyvédi proletáriusok és fölvirágzóknak az ügyvédi plutokrácia. A bifurcationak — folytatja a jelentés — az országos ügyvédyűlésen egy híve se volt; erről szó se essék. Az ügyvédképzést a fent már jelzett elvek szerint kívánna a kamara reformálni; főképen hangsúlyozza az egyetemi előadások kötelező látogatását, azután a jogakadémiának csonka egyetemékké, jogi fakultásokká leendő átszervezését.

— **Az igazságügyi palota.** Vettük a következő sorokat: szép tervek felett, amit az igazságügyminiszter a nagybecskereki új törvényházzal felvetett, sajnálatos volna a minapi közgyűlés szűkkeblű határozatával napirendre térni. A közgyűlés a város szegénységével indokolta meg határozatát, amelylyel megtagadta a telekvételhez való hozzájárulását. Lehet, hogy helyesen, lehet, hogy helytelenül cselekedett. Nem is arról akarok szólni. Én azt hiszem, hogy minden anyagi megterhelés nélkül is eleget tehetne a város a miniszter óhajtatásának. A vásártérre gondolok, amelynek óriási területéből egész bátran ki lehetne szakítani a helyet, ahová az új palotát építhetnék. Ha jól tudom, a vásártér 29 holdnyi területű s a palota céljaira három holdnál nagyobb terület semmi körülmények között sem kellene. Ezzel a megbeszéléssel egyáltalában nem szenvedne a vásártér, maradna még elég a vásárosoknak. De ha kicsinynek bizonyulna is, azt hiszem, azon a vidéken olyan ócska áron bővíthetné ki a város a vásártérrel bármelyik irányban, hogy az megterhelhetésnek egyáltalában nem is mondható. Talán illetékes helyen foglalkozhatnának ezzel a dologgal. **Egy olvasó.**

— **Hírlapforgalom a postán.** Az 1900. évben a posta 115,993,775 hírlaplapdányt továbbított, ezek közül belföldön 96,356,248-at, külföldre 3,856,669-et és külföldről 15,780,838-at. A külföldről érkezett lapok legnagyobb része, 14,989,449 Ausztriából érkezett. A külföldre előfizetők részére küldött hírlapok közül volt 18 politikai, 5 szépirodalmi, 6 szaklap és 3 életlap. Külföldön a hazai lapoknak 1058 előfizetője volt, ezek közül 333 magyar nyelvű, 626 német nyelvű lapra fizetett elő. Érdekes, hogy német lapjainknak ennél több előfizetőjük nincs a külföldön. Külföldi lapoknak hazánkban 5653 előfizetője volt. Ezek közül legtöbben, 4577-en német lapot járatnak, 529-en franciát, 392-en angolt, 76-an olaszt, 33-an orosz, 12-en román, 9-en szerbet, 7-en lengyelt, 6-6-an bolgár és francia-angolt, 3-an dán, 1-1-en magyart, norvégot és orosz járatnak. Spanyol újságot senki se járatot hazánkban.

— **Tánciskola.** A nagybecskereki munkásképző és társas egylet tagjai részére tánciskolát nyit, melyben nem tagok is résztvehetnek. A tanfolyam kezdete 1902. február 16-án. A táncokat Geiduschek József, helybeli jónévű okleveles táncitanító tanítja. Tanulási díj: tagoknak 4 kor., nem tagoknak 8 kor. Jelentkezni lehet az egyleti helyiségben (Melencei-ut 29.) minden este 8 órakor.

— **Uj filléres újság.** „Temesvári Volksblatt“ cím alatt új, filléres napilap jelent meg ma Temesvárott, Kastriener S. szerkesztésében. A lap négy oldalnyi terjedelmű és demokrata szellemben van szerkesztve.

— **Kiderített rablógylókosságnak.** Még a nyár folyamán megirtuk, hogy a Nagy-Kikinda és Nákófalva közt vezető országút mentén a kukoricások között irtózatoss állapotban levő emberi hullát találtak. A holttestről, melynek egyik lábát a kőbor ebek vitték el, s melyet a varjúk is már kikezdték volt, ugyszólván teljesen lefoszlottak a puhább részek s jóformán csak a csont váza maradt meg, melyről akkoriban csak annyit lehetett konstatálni, hogy a halott kezei a lábához volt kötve s hogy gyilkosságnak esett áldozatul, mivel a koponyája teljesen össze volt roncsoolva. A személyazonosságát nem lehetett megállapítani, a halottat nem kereste semmiféle hozzátartozója s így a vizsgálat hosszú ideig nem tudott a rejtély nyitására jönni. Most végre, mint Nagy-Kikindáról írják, felderült a titok összes vérlázító mellékkörülményeivel s kiderült az is, hogy mért nem jött sehonnan kérdés a halott után. A szerencsétlen ember kinkindai származású, 40 év körüli parasztember volt, ki már hosszú évek óta Szerbiába

vándorolt s csak onnan járogatott Magyarországra, hova sertéseket hozott a vásárookra. Messze földet bejáró ember lévén, sem helybeli ismerőseinek, sem szerbországi hozzátartozóinak nem tűnhetett fel eltűnése, a hullán pedig semmi jel nem mutatta kiletét, mivel a gyilkosok nemcsak irtózatoss kegyetlenséggel és állatias cinizmussal, hanem nagy előrelátással is végezték gyilkos munkájukat. A gyilkost és cinkostársait a tegnapi napon letartóztatták több szerb parasztagda személyében. A gyilkosság részleteire vonatkozólag annyit közölhetünk, hogy a gyilkost és bűntársait az áldozatnál volt pénzösszeg birta a gyilkos tett végrehajtására. A szerencsétlen ember lábát, kezét összekötözték vastag kötelekkel, melyek végére kutyakolont bogozták, aztán ásókkal, kapákkal valóságilag lebunkózták, mint az állatot, fejét a szó szoros értelmében összeroncsoolták, aztán kirabolták, összes ruhától megfosztották s odacipelték a kukoricások közé. Hogy mennyire ment a rablógylókossok előrelátása, illusztrálja, hogy az elvetemült emberek a tett végrehajtása után a vasuti töltésen túl levő állóvízben megfürdöttek s a gyilkosságot követő napon újból felkeresték áldozatukat, megszagolták, hogy tényleg érezni e már rajta a hullaszagot s végül még a köteleket is felválták, hátha mégis van benne élet és talán megmozdul.

SZÍNHÁZ.

A délmagyarországi színészet.

Módos, január 30.

Sokat hallatszik az utóbbi időben, hogy a színészet közönséges üzlet, a mely kegyeret ad vagy vagyonhoz juttat egy sereg embert. Kulturális misszióját, mondják, régen elvesztette s most művészi becsét is kezdi feláldozni az anyagi gyarapodásért.

Nem vitatkozom. Régi irásokból, hagyományokból ismerem egy képet, a nemzetét szolgáló magyar vándorszínésztől, az jut eszembe mindég. Mert én nemcsak szájhagyományban, meg írásban, de valóságban is ismerem a színészeknek ezt a fajtaját, ami bizony nem esik sem nekik, sem nekünk szegényeinkre, de még nem is von le a művészetükből sem semmit.

A mi színészeinkről, a délmagyarországi színi kerület vándorairól akarok beszélni, akik városról-városra járva ma talán nagyobb missziót teljesítenek itt Torontál an, ebben a nemzetiségekkel megakott vármegyében, mint évtizedek előtt Kecskemét, Debrecen vagy Kolozsvár színészete. De nem csak színészek mennek itt apostolszámba: kulturális munkát végez itt az annyit gunyolt, kicélgérezett s országosan megmosolygott színtügyi bizottság is. Mert itt, a mi kerületünkben ennek a bizottságnak a kezébe van letéve, az ő igyekezetétől, buzgalmatól és úgyszeretetétől függ a délvidék színészete. Anyagi erők híján tehetetlenné lenne, megbénulna, elhalna itt minden, ami összefüggésben van a színészettel.

Panasszal és anyagi gondnal terhelve jár itt köztünk egy szépen összeállított, művészi igényeknek is megfelelő színtársulat. A nemzeti misszió, a kulturális célok szólama fogadta sok helyen, de csak itt-ott az anyagi elismerés is. Azért gondolom én, hogy nem végzek hiábavaló dolgot, ha dicsérettel emlékezem meg a mi kis városkánkról, Módosról, ahol nem gáncsoló kritikával, nem nagyképi szólalomokkal, de biztosított anyagi sikerre várjuk a színészeket, hogy annál odaadóbban és annál nagyobb buzgalommal vigyék előbbre nemzetiségi városkánkban a magyarság ügyét.

S ez a legszebb elégtétele Rónay Jenő főispánnak, a színi-bizottság elnökének, a miért exponálta magát a módosi színészet mellett. Az eredmény az, hogy kéthetes színiidényünk nemcsak biztosítva vannak az összes bérletek, de az készpénzre váltva várja a színtársulatot. A módosi bizottság 2000 korona bérletet biztosított a színészeknek, akik sajnos csak két hetet tölthetnek abban a városban, a

S ezért volt, hogy a kék szoba s a piros szoba el volt készítve, kitarva a verőfényre, virágokkal díszítve. Őket várták a szívesen látott vendégeket, e visszatérő fiataiságot, e Jaquesot, „kitől már nem volt miért félni“, gondola Lamette, se Róbertet, ki könnyen nyeret vala még állandó helyet a családi asztalnál.

S ezért volt, hogy Louise komoly, szomorú volt s szépnék maradt vállain érezte az eltűnt évek súlyát.

III.

Távol az utcán Henriette felismerte apját két ur között . . . heves felindulás lepte meg.

— Mama, jönnék! . . . S mutatta kinyújtott kézzel. Louise odanézett s a fiatal leány látta, hogy az anyja halványabb volt, mint maga. S a két szív hevesen dobogott keblükben.

— Csak befelé, csak befelé barátom, hangzott Lamette szíves hangja a folyosón.

Beléptek. S amint Henriette hasonlított az ifju Louisehoz, vonásról-vonásra, Róbert is olyan volt, mint apja, az egykori Jaques. S az a különös dolog történt meg:

Hogy Jaques ősz hajával egyenesen Henriettehez sietett s térdre hullott előtte zokogva, mig Louise tárt karokkal Róbert felé sietett.

A két gyermek elbámult. Csend lön s szomorú nagy zavar a lények ez érzetének s a gyöngédség e tévedésében.

A derék Lamette meg mosolygott. Leányához lépett, megfogta a kezét s a Róbertébe tette, egyszerű hangon mondva:

— Rajta gyermekek, most ti vagytok husz évesek.

mely a magyarság szempontjából annyira rászorult erre. Zsiross József, Zoltán Sándor s vele működő bizottság serénykedése még annál istovább ment. A bizottság ugyanis arról is gondoskodni óhajtott, hogy ha netalán a jövőben az édeklődés megcsappanna, ezen szép cél hajótörést ne szenvedjen, egy örökös színi alapot létesített, melynek első adakozója az országiszerte ismert áldozatkész főúr gróf Karátsanyi Jenő volt, aki adományozásával ismét beigazolta minden jó és szép iránti nemes érzését. Az ekként létesített alap is már néhány száz koronára szaporodott. **Demkő Ferenc.**

* **Első előadás a színházban** Holnap este nyílik meg először a nagybecskereki színház kapuja. Az első estén Audran operettje A baba kerül színre. Játsszák a darabban: Solti Vilma — Lancelot. Polgár Béla — Hillárius mester. Tukoray Loránt — D'la Chanterelle gróf. Madas Pista — Loremois, gróf. Viola József — Maximin, atya. Vadász Lajos — Balthazar testvér. Fodor Oszkár — Basilius. Köhalmi Andor — Agnelot. Szabó Pál — Benolt. Palotainé — Hilárius, asszony. Lévy Margit. — Alezia, leánya. Gerőfi Ilona — Guduline, komorna. Török Sándor — Josse. Szabó Pál — Nantine, jegyző.

* **A színház bérletéhez.** A holnapi napon kezdődő színi évadra vonatkozólag a vármegyei színiügyi bizottság ezennel közhírré teszi, hogy a színházi bérletek eszközése és a bérletpénzek beszedése ezentul is a színiügyi bizottság feladatát képezi. Az előadások megkezdése után eszközölt bérleteknél a már lejátszott előadások árai aránylagosan leszámítatnak. Bérlet lehet Strosz Béla és ifj. Tullics György uraknál a vármegyei házában. A bérleti jegyek a napokban fognak szétküldetni, addig azonban a bérlet jegy nélkül látogathatják az illető előadásokat, mert a társulati személyzet az eszközölt bérletekről értesítve van.

* **A módosítók és a színészet** Módosról írják: A délvidéki színikerület legkisebb állomáshelyén, Módoson, dícséretes buzgóságot fejt ki az ottani bizottság a színészek érdekében. 1901. évi június 1 én tartotta ez a bizottság első értekezletét, amelyen Zsiross József hazafias szavakkal fejtette ki a kulturális célt és támogatásra buzdította az érdekelteket. Az ő szívós kitartásának köszönhető, hogy Módosnak 74 első és 35 másodrendű, összesen 109 ülőhelyre bérlelt biztosítottak, amit mult évi június havától kezdve havi részletekben törlesztnek a bérletk. Ugyanakkor egy 3 tagú kezelő bizottságot választottak. Ennek tagjai: Zsiross József elnök, dr. Zoltán Sándor titkár, Demkő Ferenc pénztáros. A kezelő bizottság hét hónapi működésének eredménye a következő: Bérlet címén 7 hónapon át befolyt és a módosi népbankban tőkésített 1440 korona akként, hogy a hátralévő 5 hónapi hátralékos részletekkel bőven fedezve van Zsiross József elnökünk által kötelezőleg ígért 2000 korona 12 előadásra, vagyis amidőn Thália papjai hozzánk jönnek, itt a 2000 korona várja őket.

KÖZGAZDASÁG.

Takarékpénztári közgyűlések.

- Február 1. „A török-kánizai központi takarékpénztár mint részvénytársaság” közgyűlése.
- „ 2. „A nagykomlósi népbank mint részvénytársaság” közgyűlése.
- „ 2. „A nagybecskereki népbank részvény-társulat közgyűlése.
- „ 2. „A bánlaki hitelszövetkezet, mint az Országos központi hitelszövetkezet tagja” közgyűlése.
- „ 3. „A torontálmezei takaré- és hitelbank” közgyűlése.
- „ 9. „A módosi takarékpénztár” közgyűlése.
- „ 18. „Az istvánföldi takaré- és hitel-egylet mint részvénytársaság” közgyűlése.
- „ 15. „Az ittebei takarékpénztár részvénytársaság” közgyűlése.
- „ 16. „A beodra-karlovai önszegélyző szövetkezet” közgyűlése.
- „ 16. „A beodra-karlovai takaré- és előleg-szövetkezet” közgyűlése.
- „ 22. „A nagyszentmiklósi népbank mint részvénytársaság” közgyűlése.

☐ **Magyarországi magvak Kelet-Ázsiában.** Azon öszezoköttetek, melyeket ifj. Mühle Vilmos Temesvárról, több évi világtutja alatt Észak- és Közép-Amerikában, Kelet-Ázsiában, a Straits-Settlementekben, Siamban, Indiában, stb. létesített, egyéb örvendetes eredmények mellett magyarországi magvaknak az ezen országokba való époly érdekes, mint említésre

méltó exportálására vezettek. Japán, China és Koreában például ezentul majdnem kizárólag a magyarhoni Mühle Vilmos, cs. és kir. udvari szállító temesvári cég magvai vettettek és osztatlan kedveltségnek örvendenek ugy a gyarmatosok, mint a benszülötteknél. — Az összes magvak Temesvártól kis csomagokban lesznek megmérve, minden csomagon rajta van a magyar cég angol és német nyelven és a magyar eredeti hazája: Magyarország — Tekintettel azon relativ igen csekély kivitelre, melyet Magyarország azon országokkal folytat, talán általános elismerésre méltó, hogy megkísértjük ezentul a magkereskedelem részére is új fogyasztó területet nyitni és az „exotikus” világot a mi magvaink részére lépésről-lépésre meghódítani. Gondoljuk csak el azon sok ezer magcsomagot, melyek sok ezer kézbe kerülvén, ép oly sok ezerszer hirdetik azt, hogy Magyarországból erednek és nem térhetünk ki annak beismerése előtt, hogy e magcsomagok is hivatva vannak a magyar kereskedelemnek és a magyar termelvényeknek a tengeren túli országokban jó hírnevet szerezni.

Piaci Árak.

Hivatalosan feljegyeztek a Nagybecskereken, 1902 évi január hó 31-én megtartott heti vásár alkalmával:

Buza	50 kilogramm	9.20 korona
kétszeres	„	6.60 „
rozs	„	6.30 „
árpa	„	5.50 „
zab	„	7.— „
kukorica (uj),	„	4.70 „
repce	„	11.50 „
széna I.	„	2.80 „
„ II.	„	2.50 „
szalma I.	„	1.50 „
„ II.	„	1.— „
burgonya (uj) 50	„	3.— „
marhahús I. 1 kilogr.	„	—98 „
„ II.	„	—88 „
borjú hús	„	1.20 „
dizsnó hús	„	—98 „
juh hús	„	—72 „
zsir	„	1.08 „

FARSANG.

Farsangi naptár.

- Február 1. Polgári bál.
- „ 5. Közig. tanfolyamhanglatoók táncestélye.
- „ 8. A filharmonikusok estélye.
- „ 11. Alarcosbál a színházban.

= **Multság.** A szerb-íttebei olvasókör saját helyiségében 1902. február 8-án táncestélyt rendez. Belépti díj személyenként 1 korona. Kezdeté 8 órakor.

TAVIRATOK.

Országgyűlés.

A képviselőház ülése január 31-én
— Távirati tudósítás. —

Budapest, jan. 31.

A képviselőház mai ülésében az elnökség több apróbb jelentésének tudomásul vétele után folytatták az 1902. évi költségvetés tárgyalását.

Benyovszky Sándor gróf pártállásánál fogva sem szavazza meg a költségvetést.

Papp József szabadelvűpárti, román nemzetiségű képviselő hangsúlyozta beszéde során, hogy a románok és magyarok közötti haragot egyes lelketlen izgatók szították. A román intelligencia tagjai azonban hű fiai a magyar hazának. Ne csináljunk — egymond — a hazafiságból pártkérdést, mert az minden polgárnak kötelessége. A román tulzókkal szemben a legsürgősebben erélyes intézkedéseket követel; azonban a hazafias románokat a magyar hazafiak megérdemelt szeretetébe ajánlja. A költségvetést különben elfogadja.

Krasznay Ferenc a javaslat ellen beszélt.

Zselénszky Róbert gróf kiváló súlyt helyez az ország gazdasági viszonyaira. A védvamos politikának a hiva. Mivel a kormány iránt teljes bizalommal viseltetik, a költségvetést megszavazza.

Petíciók a kurian.

Budapest, jan. 31. (A „Torontál” eredeti távirata) A szalkai mandátum ügyében a kuria elrendelte a vizsgálatot. A kápolnai kerületben megválasztott Samassa képviselő mandátuma ellen beadott petíció tárgyalását ma kezdték meg.

A beragasztott Vázsonyi.

Budapest, jan. 31. (A „Torontál” ered. táv.) Az egyetemi kör ma tartott bizottsági ülésén elhatározták, hogy Vázsonyi Vilmos képét, mely az egyetemi kör csoport fényképén meg van örökítve, fekete papírral beragasztják. A határozatot nyomban végrehajtották a kör szolgájával.

A Benningsen-Falkenhagen párbaj.

Budapest, jan. 31. (A „Torontál” eredeti távirata) Berlinből jelentik, hogy Falkenhagen uradalmi bérlő ellenében a vizsgálatot már befejezték. Az ügyészség halálos párbaj vétségének elkövetésével fogja vádolni. A tárgyalás, mely február 3-ikán lesz a hannoveri esküdtszék előtt, előreláthatólag két napig fog tartani.

Vasuti szerencsétlenség Olaszországban.

Budapest, jan. 31. (A „Torontál” eredeti távirata) Milanóból sürgönyik: A milano—piacenzai vonalon tegnap éjjel két tehervonat összeütközött. Az egyik vonat fűtője és mozdonyvezetője könnyebb sérüléseket kapott. Az összeütközés következtében öt kocsi megégett.

Budapesti gabonatözsde.

Budapest, 1902. január 31.

A készárúüzlet hivatalos árjegyzései:

B u z a	kilós	60 kilogr. ára		50 kilogr. ára	
		kor-tól	kor-ig	kor-tól	kor-ig
Tiszavidéki uj	76	9.40	9.60	8.0	9.75
Pestvidéki uj	76	9.35	9.50	8.0	9.70
Bánsági uj	76	9.30	9.50	8.0	0.—
Bácskai uj	76	9.45	9.70	8.0	0.—

R o z s	uj	elsőrendű	kilós	
			70—72	7.35
„	„	másodrendű	7.70	7.80
Á r p a	„	takarmány	6.10	6.20
		égetni való	5.75	6.—
Z a b	„	sörfőzésre való	6.4—6.6	0.—
		„	39—41	7.35
T e n g e r i ó	„	bánsági	0.—	0.—
		másnemű	0.—	0.—

Határidő üzlet.

Budapest, jan. 31. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata) Kedvetlen hangulatban indult meg a mai tözsde, ami okozta, hogy az áruk majdnem minden tételnél csökkentek. Délben a határidőüzletben következők voltak a zárlati jegyzések:

Buza 1902. áprilisra	9.64—9.65
„ 1902. októberre	8.43—8.44
Rozs 1902. áprilisra	8.04—8.05
Tengeri 1902. májusra	5.42—5.43
Zab 1902. áprilisra	7.53—7.54

További közlés és indulás

Nagy Becskerekre, illetve Nagy-Becskerekéről.
Érvényes 1901. október hó 1-től.

Érkezik:

A nagybecskereki pályaudvarra:
Zombolyáról: délelőtt 9 óra 25 p.; este 7 óra 23 p.
Pancsováról: délelőtt 7 óra 55 p.; délután 5 óra 55 p.
Temesvárról: délelőtt 9 óra 25 p.; este 7 óra 23 p.
Verseczről: délelőtt 9 óra 25 p.; este 7 óra 23 p.
Alibunárról: este 7 óra 23 p.
Zombolyáról: (keskenyvágányu vonalon) reggel 8 óra 23 p.; este 6 óra 55 p.
Budapest—Szegedről: reggel 7 óra 55 p.; délután 4 óra 35 p.; éjjel 10 óra 33 p.

Indul:

A nagybecskereki pályaudvarról:
Zombolyára: reggel 8 óra 25 p.; délután 4 óra 50 p.
Pancsovára: reggel 8 óra 30 p.; délután 6 óra 30 p.
Temesvárra: reggel 8 óra 25 p.; délután 4 óra 50 p.
Verseczre: reggel 8 óra 25 p.; délután 4 óra 50 p.
Alibunárra: reggel 8 óra 25 p.
Zombolyára: (keskenyvágányu vonal) reggel 8 óra 55 p.; délután 5 óra 30 p.
Szeged—Budapestre: d. e. 11 óra 12 p.; este 6 óra 40 p.
Karlova—Nagy-Kikindára: reggel 8 óra 55 p.

HIRDETÉSEK.

Német társalásra keresek
Ajánlat a díj megjelölésével „N. S.”
cimen poste restante. 117—1.1

Táncziskola.

Van szerencsém a t. közönséget
tisztelettel értesíteni, hogy a
tavaszi táncztanfolyamot
legközelebb megkezdem.

Jelentkezéseket február hó
közepétől fogadok el.

Hivatkozással e téren való hosz-
szu működésemet, mely mindig a
t. közönség elismerésével találko-
zott, kérem ezen táncztanfolyamra
b. pártfogásukat.

— Bővebbet a falragaszok. —
Kiváló tisztelettel
GEIDUSCHEK JÓZSEF.

46342. sz. 1901. Magy. kir. államvasutak
budapest-jobbparti üzletvezetősége.
Pályázati hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak budapest-jobb-
parti üzletvezetőség központjában, a budapest-
keleti pályaudvaron levő műszaki kocsihivatal
helyiségeiben, a budapest-keleti, budapest-
józsefvárosi, budapest-dunaparti, budapest-fő-
vámházi, budapest-ferencvárosi, Kőbánya-
Hízláda állomásán, továbbá budapest-brucki,
budapest-salgótarjáni, a dunajobbparti gőz-
szondonyu körvasut, a budapest-zimonyi, buda-
pest-esztergomi, almás-füzítő-tokodi, tokod-
simavölgy sárisápi, kis-körös-kalocsai, baja-
szabadkai, kecskeméti-fülöpszállási, hegyesfeketé-
hegy-palánkai, sopron-pozsonyi és seicz-
szentmargit-rusztli vonal állomásain, őrházai-
ban, nemkülönbön egyéb épületeiben, azonkívül
ezen felsorolt vonalakon levő pályafentartási,
osztálymérnökségek és fűtőházi főnökségek hiva-
taltos helyiségeiben, a budapest-jobbparti, győri
és szabadkai forgalmi főnökségeknél, valamint a
budapest-központi, budapest-keleti pályaudvari
és az elősorolt vonalak állomásain levő szertá-
rakban létező:

- 683 darab inga óra,
- 290 " iroda óra,
- 926 " schwarzwaldi óra,
- 2 " homlokzati óra,
- 6 " kivilágítható állomási óra,
- 6 " állomási ellenőrző óra,
- 30 " Brück-féle ellenőrző óra

jó karban tartását, szabályozását és javítását
folyó 1902. évi július hó 1-től kezdve három
egymást követő évre, azaz 1905. évi június hó
30-ig szerződésileg biztosítani kívánánk, arra
ezennel nyilvános pályázatot hirdetünk.

Az egy korona bélyeggel és „Ajánlat a
magy. kir. államvasutak budapest-jobbparti üzlet-
vezetőség tulajdonát képező órák jókarban tar-
tása iránti 46342/901. sz. alatt hirdetett pályá-

zatra“ felirattal ellátott, borítékba zárt és le-
pecsételt, nemkülönbön a kellő okmányokkal
(erkölcsi bizonyítvány, órásipar igazolvány stb.)
felszerelt ajánlatok 1902. évi április hó 12-ének
déli 12 órájáig a m. kir. államvasutak budapest-
jobbparti üzletvezetőség titkári hivatalához posta
utján, térti vevény mellett nyújtandók be, bánt-
pénz fejében pedig 400, azaz négyszáz korona
készpénzben, vagy állami letétre alkalmas érték-
papirokban, nevezett üzletvezetőség gyűjtőpénz-
táránál Budapesten 1902. évi április hó 11-ének
déli 12 órájáig letendő.

Ertékpapírok a budapesti, illetőleg bécsi
tőzsdén legutóbb jegyzett tizennégy napnál nem
régibb utolsó napi árfolyam szerinti értékben, de
semmi esetre sem a névértéken felül fognak
számíthatni.

Az órák jókarban tartására, szabályozására
és javítására vonatkozó szerződési feltételek
nevezett üzletvezetőség III. (forgalmi és keres-
kedelmi) osztályában (Budapest, külső kerepesi-
uti házcsoport 2. számú ház I. emelet 33. ajtó)
vagy a budapest-jobbparti (keleti pályaudvaron),
győri és szabadkai forgalmi főnökségeknél a hiva-
taltos órák alatt megtekinthetők; miért is az
ajánlattevőktől feltételeztetik, hogy a feltételek-
ket ismerik és azokat egész terjedelmükben
kötelezőknek elfogadják

Oly ajánlatok, a melyek nem az itt felsor-
olt összes óráknak jó karban való tartására,
szabályozására és javítására vonatkoznak, hanem
azoknak csak egy részére, továbbá, melyek-
ben nem átalányösszeg van kitéve, valamint
olyan ajánlatok, a melyek jelen feltételtől eltér-
nek, vagy a kitézett határidőn túl érkeznek,
figyelembe vétetni nem fognak.

A magy. kir. államvasutak fentartják ma-
guknak a jogot, hogy az ajánlattevők közül, te-
kintet nélkül a felajánlott átalányösszegre, sza-
badon választhassanak.

Budapest, 1902. évi január hó.

Az üzletvezetőség.

(Utánnomós nem díjazatik.)

28835/1901 szám.

M. kir. államvasutak.

Legolcsóbb utazás

Orszerszágba és Dél-Franciaországba Budapest-
Dombóvár-Fiumén át a Magyar-Horvát Tengeri
Gőzhajózási-Társaság Fiume és Velence, illetőleg
Ancona közt közelekedő gőzhajóival.

Hajójáratok menetrendje.

Március hó 16-tól október hó 31-éig

1. Indulás Fiuméből Velencébe.
Minden kedden és csütörtökön reggel
7 órakor. Minden szombaton este 8 órakor.

2. Indulás Fiuméből Anconába.
Minden hétfőn és szerdán reggel 7 órakor.
Minden pénteken este 8 órakor.

3. Indulás Velencéből Fiuméba.
Minden szerdán és pénteken reggel 7
órákor. Minden hétfőn este 7 óra 30 perckor.

4. Indulás Anconából Fiuméba.
Minden kedden és csütörtökön reggel
7 órákor. Minden szombaton este 8 óra 30
perckor.

Menettartam 10 óra.

Menetidjajk

a hajó-átelési illetékekkel együtt:

Honnan	Hová	Pénz- érték	Gyorsvonat		Személy- vonat III.
			I.	II.	
Budapest	Velence vagy Ancona	kor.	34.00	26.00	14.00
"	Cannes	franc	116.15	83.60	
"	Firenze	"	78.50	53.90	80.40
"	Genova	"	89.25	64.90	86.85
"	Grasse	"	118.30	85.05	
"	Lyon	"	123.25	91.50	
"	Marseille	"	137.75	98.20	
"	Milano	"	89.95	61.40	28.95
"	Menton	"	89.10	64.80	
"	Napoli	"	109.55	72.85	41.50
"	Nizza	"	112.79	81.25	
"	Róma	"	73.75	54.05	30.50
"	Torino	"	89.10	64.80	86.80
Bécs	Velence vagy Ancona	kor.	47.10	34.80	18.20
Berlin	"	márka	95.60	68.49	38.50
Breslau	"	"	71.20	51.79	28.99
Hamburg	"	"	122.20	88.10	52.20

A gőzhajókon egy ágyért 2 korona után-
fizetendő.

A hajó átelési díj magában Fiuméből-
Velencébe, vagy Anconába:

Diszterem hálólhelyielyel együtt 16 kor.
I. osztály 12 kor.
III. " (fedélzet) 6 "

A gőzhajók a Budapest-Fiume közt
közlekedő gyorsvonatokkal, valamint Velencé-
ben és Anconában a Róma, Nápoly, Bari, Brindisii
Bologna, Milanó stb. felé induló, illetve onnan
érkező olasz vonatokkal közvetlen csatlakozás
ban állanak. Fiumében a vonatok a gőzhajók
kikötő helyéig közlekednek s onnan indulnak.

Fiuméből-Dalmáciába naponkint indulnak
gőzhajók, ezek közül hetenkint 4 gyorsjárat és
pedig Zarába, Metkovicba, Raguzába és Cattaróba,
melyek menetrendje az „Utmutató“ ban foglaltatik.

Menetjegyeket és csoportosítható kör-
utazási jegyeket a fent megnevezett állomások,
ugyszintén a magyar. kir. államvasutak városi
menetjegyirodái Budapesten és Bécsben, továbbá
a Cook Tamás és fia cég utazási irodái Buda-
pesten és Bécsben adnak ki, hol a kívánt fel-
világosítások is megadhatnak.

Budapest, 1901. május havában.

(Utánnomós nem díjazatik.) **Az igazgatóság.**

NYOMDÁSZ-TANULÓNAK

JÓ HÁZBÓL VALÓ FIU

FELVÉTELEK.

BŐVEBBET E LAP KIADÓHIVATALÁBAN.

(42-x.21)

HIRDETÉSEK

felvételnek

a „TORONTÁL“ kiadóhivatalában.